

**TÒA ÁN NHÂN DÂN
HUYỆN YÊN ĐỊNH
TỈNH THANH HÓA**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Bản án số: **35/2023/HNGĐ-ST**
Ngày: 30 - 9 - 2023
*V/v Tranh chấp về thay đổi người trực
tiếp nuôi con sau khi ly hôn*

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN YÊN ĐỊNH TỈNH THANH HOÁ

Thành phần Hội đồng xét xử sơ thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Phạm Hữu Thắng

Các Hội thẩm nhân dân: 1. Ông Lê Minh Chiêu

2. Bà Hoàng Thị Thu

Thư ký phiên tòa: Ông Lê Văn Thắng - Thư ký TAND huyện Yên Định.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Yên Định tham gia phiên tòa: Bà
Phạm Thị Tân - Kiểm sát viên

Ngày 30/9/2023 tại trụ sở, Tòa án nhân dân huyện Yên Định, tỉnh Thanh Hóa mở phiên tòa xét xử sơ thẩm công khai vụ án thụ lý số 175/2023/TLST-HNGĐ ngày 28 tháng 8 năm 2023 về việc “Tranh chấp về thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn”. Theo quyết định đưa vụ án ra xét xử số 60/2023/QĐXXST - HNGĐ ngày 13/9/2023 giữa các đương sự:

Nguyên đơn: Chị Lưu Thị H, sinh năm 1984.(Có mặt)

Địa chỉ: 123 Tôn Đức Thắng, phường H, quận Đ, thành phố H.

- Bị đơn: Anh Trương Công C, sinh năm 1984.(Vắng mặt)

Địa chỉ: Tổ dân phố T, thị trấn Y, huyện Yên Định, tỉnh Thanh Hóa.

- Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho nguyên đơn:

Luật sư Phạm Thị T, sinh năm 1979.(Có mặt)

Luật sư Bùi Minh K, sinh năm 1976.(Vắng mặt)

Cùng địa chỉ: Công ty Luật TNHH số 1 H, tầng 3, tòa nhà số 33 L, phường
Thành Công, quận Ba Đình, thành phố H.

- Người có quyền lợi được bảo vệ:

Cháu Trương Minh Tuấn T, sinh ngày 21/7/2010 .(Có mặt)

NỘI DUNG VỤ ÁN:

** Tại đơn khởi kiện của chị Lưu Thị H ngày 28/8/2023 và quá trình giải quyết, nguyên đơn chị Lưu Thị H trình bày:*

Chị và anh Trương Công C trước đây là vợ chồng nhưng đã ly hôn theo Quyết định dân sự sơ thẩm số 111/2013/QĐST-HNGĐ ngày 18/12/2013 của Toà án nhân dân huyện Yên Định, tỉnh Thanh Hoá. Theo quyết định của Tòa án, cháu Trương Minh Tuấn T sinh ngày 21/7/2010 được giao cho bố là anh Trương Công C trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng. Nay chị đề nghị Tòa án nhân dân huyện Yên Định, tỉnh Thanh Hoá xem xét thay đổi người trực tiếp nuôi dưỡng cháu Trương Minh Tuấn T từ Trương Công C sang cho chị bởi những lý do sau:

Thứ nhất, anh Trương Công C không đủ điều kiện trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con.

Sau khi Chị và Trương Công C ly hôn, cháu Trương Minh Tuấn T đã ở với bố từ lúc 3 tuổi. Trương Công C mang con lên thành phố Thanh Hóa sinh sống nhưng lại bỏ mặc đứa bé 5 tuổi ở một mình trong căn chung cư, xung quanh không có ai quen biết, thân thích. Trương Công C thường xuyên chơi bời, rượu chè, không có mặt ở nhà, không quan tâm đến con cái, bỏ đói cháu T khiến cháu phải sang nhà hàng xóm để ăn nhờ, không đóng tiền điện nước khiến nhà bị cắt điện.

Quá trình sinh sống, phần lớn thời gian cháu đều sống cùng bà nội, Trương Công C không quan tâm đến sinh hoạt và học tập của con. Trương Công C chưa có sự quan tâm dạy dỗ đúng mực của người cha với con nhỏ, nhiều lần rượu chè, say xỉn, chửi bới, la mắng cháu T làm tổn thương tâm lý của trẻ nhỏ.

Mặc dù chị đã ly hôn nhưng cháu T vẫn có quyền được nhận đầy đủ tình thương của mẹ. Tuy nhiên, Trương Công C thường xuyên cấm cản, không cho chị tiếp xúc với cháu. Ngày 01/8/2023, thím của cháu là chị Hà đã tự ý lấy điện thoại của cháu kiểm tra và báo cho Trương Công C biết việc cháu đã liên lạc với mẹ. Trương Công C ngay lập tức quát mắng và đòi đánh cháu khiến cháu rất hoảng sợ phải bỏ trốn khỏi nhà. Cháu đã gọi điện cầu cứu mẹ trong sự bất lực đến tột cùng. Ngay lập tức, chị đã đi xe từ thành phố H về Thanh Hoá để tìm con. Được sự đồng ý của Cơ quan công an tại địa phương, chị đã đón cháu T về ở cùng chị tại thành phố H.

Chị nhận thấy, Trương Công C không có đủ khả năng để nuôi dưỡng, chăm sóc cho cháu T. Trương Công C chưa thể hiện là một người cha có tình thương đối với con, ngược lại còn làm tổn thương tâm hồn con sâu sắc.

Thứ hai, chị có đủ điều kiện về tình cảm, thời gian, thu nhập và chỗ ở để chăm sóc, nuôi dưỡng tốt cho cháu T.

Hiện nay chị đang là bác sỹ nha khoa, chị có mở phòng khám riêng có thu nhập ổn định hàng tháng để nuôi dưỡng cháu T. Về tài sản, ngoài ngôi nhà tại số

123 Tôn Đức Thắng, phường H, quận Đ, thành phố H, chị còn có 02 (hai) căn hộ chung cư khác tại địa chỉ căn hộ chung cư số 409 và căn hộ số 205, nhà NO1, dự án khu Ba Hàng A, phường Lĩnh Nam, quận Hoàng Mai, thành phố H. Hai căn hộ này hiện chị đang cho thuê với mức 9.500.000 đồng/ tháng và 7.000.000 đồng/ tháng. Ngoài ra, chị cũng có phương tiện đi lại cá nhân là xe ô tô biển số 30E-717.63 mang tên Lưu Thị H. Công việc của Chị chỉ làm vào giờ hành chính từ 8 giờ sáng đến 17 giờ 30 phút chiều. Chị có đủ thời gian để quan tâm, chăm sóc cho cháu T.

Thứ ba, cháu T xứng đáng được sống trong môi trường phù hợp để đảm bảo cho sự phát triển của cháu.

Chị là một người mẹ, mặc dù chị sống xa con nhưng chị luôn quan tâm đến sinh hoạt và học hành của cháu T. Cháu T đang còn nhỏ tuổi, hiện nay cháu 13 tuổi, đang ở độ tuổi dậy thì, rất cần sự quan tâm, hướng dẫn của cha mẹ. Tuy nhiên, bố cháu lại chưa có sự quan tâm, dạy dỗ đúng mực. Cháu T xứng đáng được sống trong một môi trường tốt đẹp hơn, được sự yêu thương chăm sóc của người mẹ mà mọi đứa trẻ đều được hưởng. Vì vậy, chị tha thiết muốn được trực tiếp nuôi dưỡng cháu T để chị còn có đủ thời gian và cơ hội được chăm sóc, hướng dẫn, định hướng cho cháu để cháu có thể phát triển tốt, cháu có đủ hành trang để trở thành một con người có ích cho xã hội. Hơn nữa, cháu T cũng có nguyện vọng được ở với chị. Cháu luôn thể hiện khao khát được sống cùng mẹ và anh trai, mong muốn nhận được sự yêu thương và chăm sóc trực tiếp của mẹ.

Vì vậy, để đảm bảo tốt nhất cho sự phát triển của cháu Trương Minh Tuấn T và tôn trọng nguyện vọng của con, chị đề nghị Tòa án xem xét quyết định thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn, giao cháu Trương Minh Tuấn T cho chị là mẹ đẻ của cháu trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng.

** Tại bản tự khai ngày 12/9/2023 và quá trình giải quyết bị đơn anh Trương Công C trình bày:*

Anh và chị H trước đây là vợ chồng của nhau. Hiện nay anh chị đã ly hôn theo quyết định số 111/2013 ngày 18/12/2013 của Tòa án nhân dân huyện Yên Định. Sau khi ly hôn cháu Trương Minh Thuận giao cho chị H trực tiếp nuôi dưỡng, còn cháu Trương Minh Tuấn T giao cho anh trực tiếp nuôi dưỡng. Hiện nay chị H làm đơn yêu cầu Tòa án thay đổi quyền nuôi con. Chị H yêu cầu Tòa án giải quyết cho chị được nuôi cháu T. Quan điểm giải quyết của anh không đồng ý để cháu T ở với mẹ và học tập tại H. Cháu T có nguyện vọng ra ở với mẹ và học tập tại H là việc của cháu T, anh không đồng ý. Khi Tòa án giải quyết nếu có hòa giải, anh xin vắng mặt tại tất cả các phiên họp tiếp cận công khai chứng cứ và hòa giải, cũng như xin vắng mặt tại cái phiên tòa xét xử của Tòa án.

** Bà Lê Thị Đường là bà nội của cháu Trương Minh Tuấn T trình bày:*

Từ khi Trương Công C và chị H ly hôn năm 2013, cháu T ở với bà cho tới nay. Hiện nay chị H có mong muốn nuôi cháu T và cháu T cũng có nguyện vọng được ở với mẹ. Bà thấy rằng từ khi cháu T ở với bà, cháu đã có nguyện vọng là được ở với mẹ. Trương Công C hiện tại không có công ăn việc làm ổn định nên việc cháu T muốn ở với mẹ là hợp lý. Từ khi cháu T ở với bà, với đồng lương của bà, thì bà vẫn nuôi cháu được. Tuy nhiên, bà cũng không có thời gian dạy dỗ, kèm cặp cháu nên kết quả học tập của cháu luôn không được tốt, bà luôn muốn cháu có môi trường học tập tốt hơn. Bao nhiêu năm cháu ăn học đều do bà đi hợp phụ huynh cho cháu. Toàn bộ sinh hoạt, ăn uống, học hành đều do bà chu cấp. Hoàn cảnh bây giờ của bà chỉ có một mình nên bà không đủ sức nuôi cháu T tốt hơn mẹ cháu. Bà đồng ý với nguyện vọng của các cháu, để hai cháu được ở với mẹ, mẹ là người cho các cháu điều kiện sống tốt hơn bố.

** Tại bản trình bày ngày 27/8/2023 và quá trình giải quyết cháu Trương Minh Tuấn T trình bày:*

Cháu là con của Trương Công C và chị H. Bố mẹ cháu ly dị khi cháu mới 3 tuổi, cháu T ở với bố và bà nội từ nhỏ. Nhưng cuộc sống của cháu không được vui vẻ, hạnh phúc và cháu rất nhớ mẹ. Lúc cháu 5 tuổi cháu bị bố bỏ ở chung cư Thanh Hóa một mình. Do bố cháu không hay ở nhà, nên cháu phải sang nhà hàng xóm ăn nhờ. Sau đó bố cháu đưa cháu về quê học, nhưng không chăm lo cho cháu, mà để cháu ở với bà nội, để bà nội chăm sóc. Nhiều lần bố cháu hứa sẽ cho cháu ra chơi với mẹ, nhưng bố cháu chỉ nói mà không làm, Hầu như cháu không được ra chơi với mẹ, mẹ cháu hay phải lén lút để gặp cháu. Bố cháu còn hay uống rượu say về đánh đập cháu, có lần bố cháu còn lấy thắt lưng, dây điện, gậy sắt để đánh cháu. Bố cháu còn nói “Nhìn cháu ngứa mắt nên đánh”. Bố cháu ngăn cấm không được nói chuyện với mẹ, nên cháu phải lén lút nhắn tin và gọi điện cho mẹ. Vì nếu bố phát hiện được, bố cháu sẽ mắng và đánh cháu. Bố cháu không biết cháu muốn gì, mà chỉ muốn giữ cháu ở quê với bà nội.

Cháu không muốn ở với bố, bố lại sẽ ngăn cấm cháu không được gặp mẹ và anh trai. Mẹ là người thương yêu cháu hơn, cho cháu điều kiện sống tốt hơn, nên nguyện vọng của cháu muốn được ở với mẹ.

Tại phiên tòa: Trương Công C vắng mặt. Chị H giữ nguyên yêu cầu khởi kiện đề nghị HĐXX giao cháu T cho chị trực tiếp nuôi dưỡng, chị không yêu cầu Trương Công C phải cấp dưỡng nuôi con chung. Cháu T thiết tha xin được ở với mẹ.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho chị H trình bày: Căn cứ tình trạng cuộc sống và học tập của cháu T không được tốt, điều kiện nuôi con của Trương Công C không được đảm bảo, môi trường sống không thuận lợi. Điều kiện

vật chất và môi trường sống của chị H đảm bảo tốt cho cháu T. Căn cứ nguyện vọng của con trẻ, đề nghị HĐXX xét xử giao cháu T cho chị H trực tiếp nuôi dưỡng. Về cấp dưỡng chị H không yêu cầu.

Kiểm sát viên phát biểu quan điểm: Về tố tụng: Thẩm phán, Hội đồng xét xử, thư ký phiên tòa và nguyên đơn thực hiện đúng quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự (sau đây viết tắt là BLTTDS). Bị đơn chưa thực hiện đầy đủ về quyền và nghĩa vụ theo quy định tại điều 72, 73 BLTTDS. Về nội dung: Căn cứ Điều 81, 82, 83, 84 Luật Hôn nhân và gia đình; Điều 147 Điều 227, Điều 228 Bộ luật TTDS; Nghị quyết số 326/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội. Đề nghị HĐXX: Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của chị Lưu Thị H về việc thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn. Giao cháu Trương Minh Tuấn T cho chị Lưu Thị H trực tiếp chăm sóc nuôi dưỡng. Về cấp dưỡng chị H không yêu cầu nên không xem xét.

Về án phí: Thực hiện theo quy định của pháp luật.

Kiến nghị khắc phục vi phạm trong quá trình giải quyết vụ án: Không.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu có trong hồ sơ vụ án đã được thẩm tra tại phiên tòa, căn cứ vào diễn biến tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định :

{ 1} Về tố tụng:

1.1. *Xác định thẩm quyền giải quyết vụ án và Quan hệ pháp luật:* Căn cứ yêu cầu khởi kiện, Tòa án nhân dân huyện Yên Định thụ lý và giải quyết vụ án “ Tranh chấp về thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn” giữa chị H và Trương Công C là đúng quy định về thẩm quyền xét xử, theo quy định tại khoản 3 Điều 28; Khoản 1 Điều 35 và khoản 1 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

1.2. *Về sự vắng mặt của bị đơn:*

Trương Công C có đơn xin đề nghị Tòa án xét xử vắng mặt. Căn cứ khoản 1 Điều 228 Bộ luật Tố tụng dân sự. HĐXX tiến hành xét xử vắng mặt Trương Công C là đúng quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

{2} Về nội dung:

2.1. *Xét yêu cầu của chị Lưu Thị H:* Chị H đề nghị Tòa án thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn, giao cháu T từ Trương Công C sang cho chị trực tiếp nuôi dưỡng.

HĐXX xét thấy: Theo tài liệu chứng cứ trong hồ sơ thể hiện: Năm 2013 chị H và anh Trương Công C thuận tình ly hôn. Cháu Trương Minh Thuận giao cho chị H trực tiếp nuôi dưỡng. Cháu Trương Minh Tuấn T sinh ngày 21/7/2010 giao cho Trương Công C trực tiếp nuôi dưỡng. Quá trình chăm sóc nuôi dưỡng cháu T từ khi ly hôn đến nay đã 10 năm, Trương Công C vẫn chưa có nhà riêng để ở, hai bố

con còn phải ở với bà nội. Trương Công C không có nghề nghiệp ổn định, không có thu nhập thường xuyên. Cháu T phải ở nay đây mai đó, chủ yếu là ở với bà nội. Trương Công C không giành nhiều thời gian để gần gũi chăm sóc con nên tư tưởng tình cảm bố con có khoảng cách rõ rệt. Hành vi chửi bới la mắng con mỗi khi uống rượu say về đã gây tổn thương tâm lý trẻ thơ. Việc học hành của con không được quan tâm đến nơi đến chốn. Hậu quả lực học của cháu T không đạt kết quả cao. Sự liên lạc thông tin để trao đổi tình cảm giữa cháu T và người mẹ luôn bị Trương Công C ngăn cản. Tất cả điều đó được thể hiện qua lời trình bày của cháu T và bà nội.

Đối với chị H là người mẹ mặc dù trong quyết định ly hôn không phải cấp dưỡng nuôi con, nhưng hàng tháng chị vẫn gửi tiền về nuôi dưỡng và đóng học phí cho cháu T. Điều đó thể hiện tư tưởng tình cảm của người mẹ luôn giành tình thương, sự quan tâm chăm sóc tốt nhất đối với con của mình.

Như vậy, xét về điều kiện nuôi dưỡng hiện tại Trương Công C không có đủ điều kiện như chị H. Sự quan tâm chăm sóc con của Trương Công C không đến nơi đến chốn, không giành nhiều thời gian để gần gũi và nắm bắt tư tưởng nguyện vọng, sở thích của con trẻ. Hành vi chửi rửa của người cha mỗi khi say rượu đã gây tổn thương tâm lý trẻ thơ. Để cháu T có một cuộc sống tốt đẹp, sống ở nơi có đủ điều kiện chăm sóc nuôi dưỡng, học hành, nơi có môi trường sống thuận tiện để xây dựng một tương lai tốt đẹp cho cháu. Đáp ứng với nguyện vọng thiết tha của con trẻ và sự khao khát cháy bỏng được nuôi dưỡng chăm sóc con của người mẹ. HĐXX xem xét dưới nhiều góc độ, phương diện thấy cần thiết phải thay đổi người trực tiếp nuôi con từ Trương Công C sang chị H. Giao cho chị H là người trực tiếp nuôi dưỡng cháu T là phù hợp, có như vậy mới đảm bảo quyền lợi của con trẻ. Về phần cấp dưỡng chị H không yêu cầu nên HĐXX không xem xét.

2.2. Về án phí: Chị Lưu Thị H là nguyên đơn nên phải chịu án phí dân sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

Từ những nhận định nêu trên,

QUYẾT ĐỊNH:

- *Áp dụng:* Điều 69, 81, 82, 83, 84 Luật Hôn nhân và gia đình; Khoản 4 Điều 147, Điều 228, Điều 271 và Điều 273 Bộ luật TDS; Điểm a khoản 5 Điều 27 Nghị quyết số: 326/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội về án phí và lệ phí Tòa án; Danh mục án phí, lệ phí Tòa án ban hành kèm theo Nghị quyết.

- *Tuyên xử:* Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của chị Lưu Thị H về việc thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn đối với cháu Trương Minh Tuấn T.

Giao cho chị Lưu Thị H trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng cháu Trương Minh Tuấn T, sinh ngày 21/7/2010. Phần cấp dưỡng nuôi con chung chị H không yêu cầu.

Trương Công C được quyền đi lại thăm nom con chung không ai được cản trở.

Về án phí: Chị Lưu Thị H phải chịu 300.000 đồng (*Ba trăm nghìn đồng*) tiền án phí dân sự sơ thẩm. Số tiền này được trừ vào số tiền tạm ứng án phí 300.000 đồng (*Ba trăm nghìn đồng*) mà chị H đã nộp tại Cơ quan Thi hành án dân sự huyện Yên Định, tỉnh Thanh Hóa, theo Biên lai thu số AA/2022/0001519 ngày 28/8/2023.

Quyền kháng cáo: Tuyên quyền kháng cáo bản án cho chị H trong hạn 15 ngày, tính từ ngày tuyên án. Đối với Trương Công C vắng mặt, thời hạn kháng cáo trong hạn 15 ngày, tính từ ngày nhận được bản án hoặc bản án được niêm yết công khai.

Nơi nhận:

- Dương sự;
- VKS huyện Yên Định;
- TAND Tỉnh Thanh Hoá;
- Chi cục THADS huyện Yên Định
- Lưu: Hồ sơ vụ án, văn phòng.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ SƠ THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TOẠ PHIÊN TÒA**

Phạm Hữu Thắng

